

Jurisdikce a rozhodné právo na internetu II - delikty

Mezinárodní právo soukromé na internetu II

Osnova výkladu

- Mimosmluvní závazkové vztahy s mezinárodním prvkem (delikty)
 - Porušení osobnostních práv a pomluva na internetu
 - a) Procesní aspekty – určení příslušného soudu
 - b) Kolizní aspekty – určení rozhodného práva
 - Porušení práv k duševnímu vlastnictví na internetu
 - a) Procesní aspekty – určení příslušného soudu
 - b) Kolizní aspekty – určení rozhodného práva

Osobnostní práva a pomluva – pr. úprava

Nařízení Brusel Ibis

- Článek 4
 - Obecná příslušnost
- Článek 7 odst. 2
 - Alternativní příslušnost

Nařízení Řím II

- Článek 1 odst. 2 písm. g)
 - Vyloučeno z působnosti
- § 101 ZMPS

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- Článek 4 Nařízení Brusel Ibis – obvyklé bydliště žalovaného, viz předchozí prezentace
- Článek 7 odst. 2 Nařízení Brusel Ibis
 - ... *ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde **došlo nebo může dojít ke škodné události.***
- Místo škodné události
 - Místo příčinné události (místo protiprávního jednání, *locus delicti commissi*)
 - Místo škodlivých následků (místo vzniku újmy, *locus damni infecti*)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-68/93 Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd proti Presse Alliance SA
- Pomluva v tištěných novinách
- Možnost podat žalobu:
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání, zpravidla místo vydavatele) – celá NŠ
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. Místo bydliště žalovaného = vydavatele, celá NŠ (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- Spojené věci C-509/09 a C-161/10 eDate Advertising GmbH v. X, Olivier Martinez, Robert Martinez v. MGN Limited
- Pomluva na internetu
 - Možnost žalovat:
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání) – celá NŠ (zpravidla místo vydavatele)
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. **Centrum zájmů poškozeného – celá NŠ**
 4. Místo bydliště žalovaného (vydavatele), celá NŠ (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-194/16 Bolagsupplysningen OÜ a Ingrid Iisjan v. Svensk Handel AB
- Pomluva právnické osoby na internetu, rozlišení materiální škody a oprava a odstranění nepravdivých údajů
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání) – celá NŠ + oprava nebo odstranění informací (zpravidla místo vydavatele)
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. Centrum zájmů poškozeného – celá NŠ + oprava nebo odstranění informací
 4. Místo bydliště žalovaného (vydavatele), celá NŠ + oprava nebo odstranění informací (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-800/19 Mittelbayerischer Verlag KG v. SM
 - [...] soud místa, kde se nachází centrum zájmů osoby, která tvrdí, že její osobnostní práva byla porušena obsahem zveřejněným na internetových stránkách, je příslušný k rozhodnutí o žalobě na náhradu celé tvrzené újmy, kterou podala tato osoba, pouze pokud tento **obsah obsahuje objektivní a ověřitelné skutečnosti, které umožňují přímo nebo nepřímo individuálně identifikovat uvedenou osobu.**

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

□ C-251/20 Gtflix Tv v. DR

□ *[...] osoba, která má za to, že její práva byla porušena šířením hanlivých výroků na internetu, a která současně jedná za účelem jak opravy údajů a odstranění uveřejněného obsahu, který se jí týká, tak náhrady újmy plynoucí z tohoto uveřejnění, se může u soudů každého členského státu, na jehož území tyto výroky jsou nebo byly přístupné, domáhat náhrady újmy, která jí byla údajně způsobena v členském státě soudu, jemuž byla věc předložena, ačkoli tyto soudy nejsou příslušné k rozhodnutí o návrhu na opravu a odstranění.*

Osobnostní práva a pomluva – rozh. právo

- Článek 1 odst. 2 písm. g) Nařízení Řím II
 - *Toto nařízení se nevztahuje na mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z narušení soukromí a osobnostních práv, včetně pomluvy.*
 - neexistuje unifikované kolizní pravidlo pro určení práva rozhodného, neexistuje úprava v mezinárodních smlouvách, nutno jít do národních kolizních předpisů
 - Důvody vyloučení - média, ústavní práva, *libel heavens* (Brunswick v Hamer (1849) 14 QB 185, *each individual libelous publication gives rise to a separate cause of action, with a separate limitation period attached to it*), single vs. multiple publication rule, Gutnick vs. Dow Jones

Osobnostní práva a pomluva – rozh. právo

□ § 101 ZMPS

- *Mimosmluvní závazkové poměry vznikající z narušení soukromí a osobnostních práv včetně pomluvy se řídí právem státu, ve kterém k narušení došlo. Postižená osoba může však zvolit použití práva státu, ve kterém*
 - a) má postižená osoba obvyklý pobyt nebo sídlo,*
 - b) má původce narušení obvyklý pobyt nebo sídlo, nebo*
 - c) se dostavil výsledek narušujícího jednání, pokud to původce narušení mohl předvídat.*

Porušení práv k duševnímu vlastnictví online

Porušení PDV – pr. úprava

Nařízení Brusel Ibis

- Článek 4
 - Obecná příslušnost
- Článek 7 odst. 2
 - Alternativní příslušnost

Nařízení Řím II

- Článek 8 odst. 1
 - Obecné pravidlo *lex loci protectionis*
- Článek 8 odst. 2
 - Jednotné právo duševního vlastnictví Společenství/EU
- Článek 8 odst. 3
 - Vyloučení volby práva
- Článek 13
 - Bezdůvodné obohacení, jednatelství bez příkazu, předsmlavní odpovědnost

Porušení PDV - příslušnost

- Článek 4 Nařízení Brusel Ibis – obvyklé bydliště žalovaného, viz předchozí prezentace
- Článek 7 odst. 2 Nařízení Brusel Ibis
 - ... *ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde **došlo nebo může dojít ke škodné události.***
 1. Místo příčinné události
 2. Místo škodlivých následků
 3. ALE POZOR – nelze centrum zájmů poškozeného – PROČ? Teritorialita PDV

Porušení PDV - příslušnost

- C-523/10 Wintersteiger AG v. Products 4U Sondermaschinenbau GmbH
 - Porušení ochranné známky na internetu
 - *...spor týkající se porušení práv vyplývajících z ochranné známky zapsané v členském státě, ke kterému mělo dojít tak, že inzerent využil na internetové stránce vyhledávače provozovaného pod národní doménou nejvyšší úrovně jiného členského státu klíčové slovo, které je totožné s uvedenou ochrannou známkou, může být předložen **soudům členského státu, ve kterém je ochranná známka zapsána, nebo soudům členského státu sídla inzerenta.***

Porušení PDV - příslušnost

- C-170/12 Peter Pinckney v. KDG Médiattech AG
 - Porušení autorského práva na internetu
 - *...v případě tvrzeného porušení majetkových autorských práv zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud příslušný k projednání žaloby na náhradu škody podané autorem díla proti společnosti usazené v jiném členském státě, která uvedené dílo v tomto členském státě rozmnožila na hmotném nosiči, který je následně prodáván společnostmi usazenými v třetím členském státě prostřednictvím internetové stránky, jež je přístupná rovněž v obvodu soudu, k němuž byla podána žaloba. Uvedený soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě, ke které došlo na území členského státu, v němž se tento soud nachází.*

Porušení PDV - příslušnost

- C-441/13 Pez Hejduk v. EnergieAgentur.NRW GmbH
 - Porušení autorského práva na internetu
 - *...v případě tvrzeného porušení práv souvisejících s autorským právem zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud na základě místa, kde se škoda projevila, příslušný k projednání žaloby na určení odpovědnosti za škodu způsobenou na uvedených právech zveřejněním chráněných fotografií na internetových stránkách přístupných v obvodu jeho příslušnosti. Tento soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě způsobené na území členského státu, kde má sídlo.*

Porušení PDV – rozhodné právo

- Viz předchozí výklad – z působnosti Nařízení Řím II vyloučena osobnostní práva
 - ALE - osobnostní práva autorská, osobnostní práva výkonných umělců
- Obchodní tajemství
 - Dle českého práva chráněno v rámci nekalosoutěžní ochrany – článek 6
 - Dle slovenského práva – absolutní povaha – článek 8

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 Nařízení Řím II

- 1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví, je právo země, **pro kterou je uplatňována ochrana těchto práv.***
- 2. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení jednotného práva duševního vlastnictví Společenství, je v otázkách neupravených příslušným aktem Společenství právo **země, ve které k tomuto porušení došlo.***
- 3. Rozhodné právo určené podle tohoto článku nelze vyloučit dohodou podle článku 14*

Porušení PDV – rozhodné právo

- Článek 8 odst. 1 Nařízení Řím II
 - *Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví, je právo země, **pro kterou je uplatňována ochrana těchto práv.***
 - Záleží na skutkovém přednesu žalobce
 1. Jednoduché porušení – ochrana uplatňována pouze podle jednoho práva (jinak soud vychází z lex fori)
 2. Multistátní porušení – ochrana uplatňována podle více právních řádů – vznik tzv. mozaiky

Porušení PDV – rozhodné právo

- Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II
 - *Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení jednotného práva duševního vlastnictví Společenství, je v otázkách neupravených příslušným aktem Společenství právo **země, ve které k tomuto porušení došlo.***
 - Ochranná známka EU, (průmyslový) vzor Společenství, odrůdová práva Společenství, zeměpisná označení a označení původu
 - Právní úprava vychází z jednotných nařízeních, která neobsahují vše, typicky nároky v případě porušení – pak Nařízení Řím II

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II

□ Jednoduché porušení – C-421/20 Acacia Srl v. Bayerische Motoren Werke AG.

□ „Článek 88 odst. 2, čl. 89 odst. 1 písm. d) [Nařízení o (průmyslových) vzorech Společenství], jakož i čl. 8 odst. 2 [Nařízení Řím II] musejí být vykládány v tom smyslu, že soudy pro (průmyslové) vzory Společenství, u nichž byla podána žaloba pro porušení podle čl. 82 odst. 5 [...], týkající se porušení práv, k nimž došlo na území jediného členského státu nebo hrozí, že k nim dojde na území jediného členského státu, musejí přezkoumat návrhy související s touto žalobou, směřující k přiznání náhrady škody, poskytnutí informací, dokumentů, předložení účetnictví, jakož i vydání výrobků porušujících práva za účelem jejich zničení, na základě práva členského státu, na jehož území k jednáním týkajícím se údajného porušení uplatněného (průmyslového) vzoru Společenství došlo, nebo hrozí, že k nim dojde, které se za okolností žaloby podané podle uvedeného čl. 82 odst. 5 shoduje s právem členského státu, v němž mají tyto soudy sídlo.“

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II

□ Multistátní porušení - Spojené věci C-24/16 a C-25/16 Nintendo Co. Ltd v. BigBen Interactive GmbH a BigBen Interactive SA.

- *Článek 8 odst. 2 [Nařízení Řím II] musí být vykládán v tom smyslu, že se pojem „země, ve které k porušení tohoto práva došlo“, ve smyslu tohoto ustanovení, vztahuje na zemi, ve které došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody. Za okolností, kdy jsou témuž žalovanému vytýkána různá porušení, k nimž došlo v různých členských státech, není k určení skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, namíste vycházet z každého jednotlivého vytýkaného porušení, nýbrž je třeba jednání uvedeného žalovaného posoudit globálně, s cílem určit místo, kde k prvotnímu porušení, z něhož vyplývá vytýkané jednání, došlo nebo hrozí dojít.*

MUNI
LAW

Další otázky

GDPR

□ Článek 79 – příslušnost soudů

- 1. Aniž je dotčena jakákoli dostupná správní či mimosoudní ochrana, včetně práva na podání stížnosti u dozorového úřadu podle článku 77, má každý subjekt údajů právo na účinnou soudní ochranu, pokud má za to, že jeho práva podle tohoto nařízení byla porušena v důsledku zpracování jeho osobních údajů v rozporu s tímto nařízením.*
- 2. Řízení proti správci nebo zpracovateli se zahajuje u soudů toho členského státu, v němž má daný **správce nebo zpracovatel provozovnu**. Řízení se může popřípadě zahájit i u soudů členského státu, kde má **subjekt údajů své obvyklé bydliště**, s výjimkou případů, kdy je správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci některého členského státu, který jedná v rámci výkonu veřejné moci*

Nařízení o zákazu geoblokace

□ Nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místně usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č.

2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES (**nařízení o zákazu geoblokace**)

□ Nevztahuje se mimo jiné na audiovizuální služby, včetně kinematografických služeb, bez ohledu na způsob jejich výroby, distribuce a vysílání, a rozhlasové vysílání a pravidla uplatňovaná v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících

Nařízení o zákazu geoblokace

- ...Zejména by pak **samotná skutečnost, že obchodník dodržuje toto nařízení,** neměla být vykládána tak, že obchodník zaměřuje činnost na členský stát spotřebitele ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. b) Nařízení Řím I a čl. 17 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel Ibis. Pro účely určení rozhodného práva a příslušnosti by proto pouhá skutečnost, že obchodník neblokuje nebo neomezuje přístup spotřebitelů z jiného členského státu k on-line rozhraní nebo že neuplatňuje v případech stanovených v tomto nařízení odlišné všeobecné podmínky pro přístup či odlišné podmínky pro platební transakce v rámci přijímaných platebních prostředků, neměla sama o sobě znamenat, že daný obchodník zaměřuje činnost na členský stát spotřebitele. Dále by nemělo být pouze na základě těchto důvodů dovozováno, že daný obchodník zaměřuje činnost na členský stát, v němž má spotřebitel obvyklé bydliště nebo bydliště, pokud obchodník poskytuje spotřebiteli informace a asistenci po uzavření smlouvy za účelem dodržení povinností obchodníka podle tohoto nařízení.

DSA

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách)
- Odst. 8 Preambule - *Podstatné spojení by se mělo předpokládat i v případě, že poskytovatel služeb zaměřuje své činnosti na jeden nebo více členských států ve smyslu čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012. Naopak pouhou technickou dostupnost internetové stránky z Unie nelze jen na základě tohoto důvodu pokládat za podstatné spojení s Unií.*
- Odst. 10 Preambule - *Tímto nařízením by rovněž neměla být dotčena unijní pravidla mezinárodního práva soukromého, zejména pravidla týkající se soudní příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, jako je nařízení (EU) č. 1215/2012, a **pravidla rozhodného práva pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy.***

Co říci závěrem?

- *“Judges and legislators faced with adapting existing legal standards to the novel environment of cyberspace struggle with terms and concepts that the average [...] five-year-old tosses about with breezy familiarity.”*
- Převzato z Dan Svantesson
- American Libraries Association v. Pataki (969 F.Supp. 160, 170 (S.D.N.Y.,1997)) Per Preska J.

MUNI
LAW

Děkuji za pozornost.